

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering
van het Kunstendecreet van 23 april 2021
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit bevat de uitvoerende bepalingen bij het nieuwe Kunstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2022. Het gaat om bepalingen over de wijze van indiening, beoordeling, toekenning, uitbetaling en verantwoording van subsidiedossiers, over de samenstelling van een pool van experts en diverse commissies, en om specifieke bepalingen per subsidie-instrument.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier voert een engagement uit van het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024, met name om het Kunstendecreet te wijzigen, en heeft betrekking op het inhoudelijk structurelement 'culturele organisaties ondersteunen' uit de beleidsnota 2019-2024 Cultuur.

Het hernieuwde Kunstendecreet werd op 5 maart 2021 door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd (VR 2021 0503 DOC.0184), op 21 april 2021 aangenomen door het Vlaamse Parlement, en op 23 april 2021 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

Voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit bevat de uitvoerende bepalingen bij dit hernieuwde Kunstendecreet.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 10 april 2021.

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies met nummer 2021/135 werd verleend op 15 april 2021.

Het advies van de strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) werd verleend op 30 april 2021.

Het advies nr. 32/2021 van de Vlaamse Toezichtscommissie werd verleend op 5 mei 2021.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 21 mei 2021.

Het ontwerp van besluit werd door de Vlaamse Regering op 28 mei 2021 principieel goedgekeurd (VR 2021 2805 DOC.0590), met het oog op het vragen van het advies van de Raad van State.

Op 1 juli 2021 heeft de Raad van State advies 69.489/3 gegeven, met toepassing van artikel 84, §3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Het ontwerp van besluit werd aangepast naar aanleiding van dit advies, als bijlage bij deze nota gevoegd.

Randnummer 3.3

- De Raad van State geeft aan dat er geen rechtsgrond is voor het tweede lid van artikel 50 van het ontwerp.

Reactie: deze bepaling werd weggelaten in het ontwerp.

Randnummer 4

- De Raad van State zet uiteen dat artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Reactie: inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

Randnummer 5.4

- De Raad van State stelt dat de goedkeuringsbevoegdheid van de minister met betrekking tot het draaiboek beoordeling en het intern reglement van de beoordelingscommissies lijkt te impliceren dat hij het door de administratie geformuleerde voorstel van draaiboek

beoordeling enkel kan goed- of afkeuren, zonder het voorstel te kunnen wijzigen. De vraag rijst of dit de bedoeling is van de stellers van het ontwerp. Indien dit niet het geval is, zou moeten worden bepaald dat de minister, op voorstel van de administratie, het draaiboek beoordeling en het intern reglement van de beoordelingscommissies vaststelt.

Reactie: in deze bepaling werd 'beslissen' aangepast naar 'vaststellen'.

Randnummer 6.3

- De Raad van State geeft aan dat ter wille van de rechtszekerheid in het ontwerp zelf nader moet worden omschreven wat de principes van goed bestuur, fair practices en integriteit inhouden of minstens nauwkeuriger moet worden bepaald over welke 'daarvoor geldende codes binnen de kunstensector' het gaat. Het gaat immers om beoordelingscriteria bij een aanvraag van een projectsubsidie of een werkingssubsidie.

Reactie: in artikel 36 en artikel 66 van het ontwerp werden de nadere omschrijvingen van de principes van fair practices opgenomen. In artikel 66 wordt voor de principes van goed bestuur bepaald over welke code het gaat. Met betrekking tot de principes van integriteit werden artikel 36 en artikel 66 verduidelijkt.

Randnummer 7

- De Raad van State geeft aan dat de rubriek 'Rechtsgronden' van de aanhef van het ontwerp aangepast moet worden.

Reactie: de rubriek 'Rechtsgronden' werd aangepast volgens het advies.

Randnummer 8

- De Raad van State adviseert om uitdrukkelijker naar de geldende ontvankelijkheidsvoorwaarden te verwijzen in het ontwerp.

Reactie: artikel 5 van het ontwerp werd aangepast volgens het advies.

Randnummer 9

- De Raad van State stelt dat het ontwerp aangepast moet worden om het beter in overeenstemming te brengen met de werkwijze met betrekking tot het beschikbare budget per discipline.

Reactie: in deze bepaling werd 'beslissen' aangepast naar 'voorlopig vaststellen'.

Randnummer 10

- De Raad van State stelt dat de verwijzing naar het Kunstendecreet aangepast moet worden.

Reactie: artikel 16 werd aangepast volgens het advies.

Randnummer 12

- De Raad van State adviseert om te preciseren in het ontwerp dat de administratie de overeenkomsten met buitenlandse residentieplekken sluit namens de Vlaamse Gemeenschap.

Reactie: artikel 46 werd aangepast volgens het advies.

Randnummer 13

- De Raad van State stelt dat de verwijzing naar het Kunstendecreet aangepast moet worden.

Reactie: artikel 76 werd aangepast volgens het advies.

Randnummer 14.1

- Uit artikel 58, eerste lid, 1°, van het Kunstendecreet van 23 april 2021 vloeit voort dat een kunstorganisatie om een aanvraag voor werkingssubsidies voor twee beleidsperiodes te kunnen aanvragen, op het moment van de aanvraag gedurende minstens twee opeenvolgende beleidsperiodes voorafgaand aan de aangevraagde twee beleidsperiodes een werkingssubsidie moet hebben gekregen. In artikel 80, § 1, eerste lid, van het ontwerp bepaald dat het om een werkingssubsidie van 600 000 euro moet gaan. De Raad van State stelt dat om de vereiste van een werkingssubsidie van 600.000 euro te verantwoorden, een bijkomende verantwoording geboden moet worden naast bepalingen in de art. 58°, tweede lid en art. 58, 1° en 3° van het Kunstendecreet.

Reactie: het is belangrijk dat kunstorganisaties die een aanvraag willen indienen voor twee beleidsperiodes op het moment van hun aanvraag al een voldoende schaalgrootte hebben. Op die manier is er garantie dat ze over de nodige slagkracht beschikken om aan de bijkomende criteria, vermeld in artikel 59, 1° en 3° van het Kunstendecreet van 23 april 2021, te kunnen beantwoorden vanaf de nieuwe beleidsperiode. Om binnen het ecosysteem van hun (sub)sector de landschapsversterkende rol op te kunnen nemen, moeten deze kunstorganisaties immers over voldoende middelen, in de brede zin van het woord, kunnen beschikken. Daarnaast moeten ze ook een voorbeeldrol op zich kunnen nemen wat betreft goed bestuur, fair practices en integriteit, of wat betreft de expliciete aandacht voor publiekswerking- en verbreding. Om op die diverse vlakken voorbeeldstellend te zijn, is een zekere grootte, maturiteit, ervaring en uitstraling ten opzichte van andere spelers binnen de (sub)sector noodzakelijk. Een werkingssubsidie van minimum 600.000 euro in de vorige beleidsperiode verzekert dat de in aanmerking komende groep van kunstorganisaties de middelen heeft om deze verwachtingen krachtadig te kunnen inlossen.

Randnummer 14.2

- In artikel 80, § 1, derde en vijfde lid, van het ontwerp wordt in een uitzondering voorzien op het voormelde vereiste van een werkingssubsidie van 600 000 euro in geval van een fusie of als de aanvrager in één of twee beleidsperiodes voorafgaand aan de aanvraag een werkingssubsidie ontving van een provinciale overheid. De Raad van State stelt dat het criterium van die afwijking bijkomend en deugdelijk verantwoord moet worden.

Reactie: de uitzondering die artikel 80, § 1, derde en vijfde lid voorziet, is billijk en juist bedoeld om ongelijke situaties te voorkomen. In het geval van fusie vormen minstens twee bestaande organisaties samen een nieuwe organisatie. In het geval beide organisaties voordien werkingssubsidie ontvingen binnen het Kunstendecreet, is het verdedigbaar om de som van beide werkingssubsidies als uitgangspunt te nemen, gezien de inhoudelijke werkingen in realiteit ook samengevoegd worden. In het geval de aanvrager in één of twee beleidsperiodes voorafgaand aan de aanvraag een werkingssubsidie ontving van een provinciale overheid, is het eveneens verdedigbaar om in een uitzondering te voorzien. De zesde staatshervorming voorziet in de overdracht van de taken, bevoegdheden en financiële middelen m.b.t. de persoonsgebonden aangelegenheden van het provinciale niveau naar de lokale besturen en/of de Vlaamse overheid, en dit vanaf

1 januari 2018. Gezien deze overheveling plaatsvond midden in de vorige beleidsperiode, zijn de betrokken organisaties niet in de mogelijkheid om aan de voorwaarde, vermeld in artikel 58, eerste lid, 1º, van het Kunstendecreet van 23 april 2021 te voldoen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit bestaat uit twee hoofdstukken.

In een eerste hoofdstuk worden de bepalingen opgenomen die generiek zijn voor alle subsidie-instrumenten. De opbouw volgt de chronologie van een aanvraagdossier: van indiening, beoordeling, toekenning en uitbetaling tot verantwoording en toezicht.

In een tweede hoofdstuk worden de bepalingen opgenomen die specifiek zijn voor elk van de subsidie-instrumenten. Per subsidie-instrument worden de volgende bepalingen vastgelegd: inhoud van het aanvraagdossier, maximumbedragen, indiendatum, beslissingstermijn, inhoud verantwoordingsdossier en eventueel bijkomende bijzonderheden.

Structuur:

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Afdeling 1: Definities en disciplines

Afdeling 2: Indiening

Afdeling 3: Budgetverdeling

Afdeling 4: Commissies

Afdeling 5: Beoordeling en criteria

Afdeling 6: Beslissing en uitbetaling

Afdeling 7: Verantwoording en toezicht

Hoofdstuk 2: specifieke bepalingen voor de subsidie-instrumenten

Afdeling 1: Beurzen

Afdeling 2: Projecten

Afdeling 3: Residentiebeurzen

Afdeling 4: Tegemoetkomingen voor internationale presentatiemomenten (TIP)

Afdeling 5: Internationale presentatieprojecten (IP)

Afdeling 6: Werkingssubsidies

Onderafdeling 1: Gemeenschappelijke bepalingen

Onderafdeling 2: Specifieke bepalingen voor kunstorganisaties met een werkingssubsidie voor twee beleidsperiodes

Onderafdeling 3: Specifieke bepalingen voor kunstinstellingen

Onderafdeling 4: Specifieke bepalingen voor organisaties met specifieke kerntaken

Slotbepalingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Definities.

Art. 2. *Aanwijzing Departement CJM als de administratie.* delegatiegrond: Kunstendecreet van 23 april 2021, hierna afgekort als 'KD', art. 3, tweede lid.

Art. 3. *Disciplines,* delegatiegrond: KD art. 85, §1, tweede lid.

De disciplines zijn niet gedefinieerd maar spreken in principe voor zich.

Wat betreft de discipline transdisciplinaire en cross-sectorale kunsten is het onderscheid met multidisciplinaire kunstpraktijken wel belangrijk.

Bij een multidisciplinaire kunstpraktijk gaat het om een initiatief dat artistieke activiteiten organiseert binnen twee of meerdere (sector)specifieke disciplines (muziek, podiumkunsten, architectuur en vormgeving, beeldende en audiovisuele kunsten, transdisciplinaire en cross-sectorale kunsten), en waarbij elke activiteit op zich toe te wijzen valt aan één (sector)specifieke discipline.

De aanvrager zal in het geval van een multidisciplinair initiatief de combinatie van (sub)disciplines in KIOSK kunnen aanvinken en zal ook een voorkeur kunnen aangeven voor een beoordelingscommissie.

Transdisciplinaire kunsten daarentegen verweven verschillende (sector)specifieke kunstdisciplines zodanig met elkaar dat ze in het eindresultaat niet meer kunnen onderscheiden of omschreven worden. De grenzen tussen de disciplines zijn daardoor niet langer relevant en er ontstaan nieuwe vormen van creëren en vertonen.

Cross-sectorale kunsten vertrekken vanuit een te onderscheiden kunstdiscipline maar daarbij wordt intensief samengewerkt met maatschappelijke domeinen buiten de kunstsector, zoals wetenschap en technologie. Ook door deze interactie ontstaan nieuwe vormen van creëren en vertonen.

Door de transdisciplinaire en cross-sectorale kunsten als aparte discipline te benoemen erkent en ondersteunt de Vlaamse Regering het belang van deze ontwikkeling in de kunstensector en kunnen deze kunstvormen worden beoordeeld door een specifiek daarvoor samengestelde beoordelingscommissie.

Art. 4. *Wijze van indiening,* delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid.

Art. 5. *Berichtgeving ontvankelijkheid,* delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid.

Art. 6. *Percentage kortlopende versus werkingssubsidies,* delegatiegrond: KD art. 18, tweede lid.

De berekeningsbasis voor het percentage voor de kortlopende subsidies ten opzichte van de werkingssubsidies gebeurt op basis van het budget voor de beoordeling en toekenning van alle werkingssubsidies voor kunstorganisaties, met uitzondering van de Kunstinstanties en organisaties met specifieke kerntaken. Dit is dezelfde berekeningsbasis als voor de bepaling van het percentage voor de Landschapscommissie (zie artikel 8).

Het bepalen van dit percentage is een belangrijk symbool en wordt voor het eerst in de geschiedenis van het Kunstendecreet effectief vastgelegd. Hiermee toont de Vlaamse Regering haar engagement om de budgettaire ruimte voor kortlopende subsidies te beschermen.

Het vastleggen van dit minimumpercentage is nodig om drie redenen: ten eerste het belang van kortlopende subsidies voor de dynamiek van de kunstensector, m.a.w. het tegengaan van het Mattheuseffect, ten tweede het belang van projectsubsidies voor individuele kunstenaars, en ten derde het belang van de nieuwe lijnen residentiebeurzen en internationale presentatieprojecten voor de internationale uitstraling van kunst uit de Vlaamse Gemeenschap.

Tegelijk dient rekening gehouden te worden met de decretale bepaling in het Kunstendecreet dat de combinatie van werkingssubsidies en projectsubsidies in de toekomst niet meer mogelijk zal zijn (met uitzondering van de internationale presentatieprojecten en de tegemoetkomingen voor internationale presentatiemomenten). Kleinere organisaties zullen dit vertalen in hun begroting. Hiermee zal rekening moeten gehouden worden bij de advisering en subsidiebeslissingen.

Art. 7. Budgetverdeling per discipline, delegatiegrond: KD art. 85, §1, vierde lid.

Art. 8. Budget voor Landschapscommissie, delegatiegrond: KD art. 86, §3 vierde lid.

De landschapszorg gebeurt voornamelijk door de beoordelingscommissies, samengesteld op basis van disciplines en subdisciplines. Zij bepalen binnen een op voorhand gecommuniceerd budget welke organisaties in aanmerking komen voor subsidiëring o.a. op basis van het beoordelingscriterium “relevantie van het initiatief voor de discipline of het kunstenlandschap” en de aandachtspunten uit de visienota.

In principe zorgt de optelling van deze deel-landschappen per discipline voor een samenhangend geheel op niveau van het hele kunstenlandschap. Toch kan het voorkomen dat er onevenwichten ontstaan of dat bepaalde noodzakelijk geachte profielen of rollen onvoldoende zijn meegenomen. De Landschapscommissie zorgt voor deze discipline-overschrijdende toets en kan indien nodig bijsturingen doen door een aantal dossiers, die positief geadviseerd werden maar buiten het budget van de disciplinecommissies vallen, bijkomend voor te stellen voor subsidiëring. Aangezien het gaat om – slechts - een bijsturing dient het budget naar verhouding beperkt te worden. Daarom wordt het percentage op 5% vastgelegd. Dit komt ook overeen met wat in de ‘Reflectienota’ in augustus 2020 door een groep experts uit de sector werd voorgesteld.

Het percentage wordt berekend op het subsidiebudget voor de werkingssubsidies voor 1 en 2 beleidsperiodes, exclusief het budget voor Kunstinstanties en organisaties met specifieke kerntaken. De reden hiervoor is dat deze organisaties beoordeeld worden door andere, specifiek daarvoor samengestelde beoordelingscommissies, waarbij de subsidiëring op zich niet ter discussie staat. Daarom doet de Landschapscommissie daarover geen uitspraak en is het geen deel van het budget.

Art. 9. Samenstelling en benoeming van de pool, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid.

De bepalingen in artikel 9 tot en met 15 met betrekking tot diverse aspecten van de pool en de beoordelingscommissies zijn het resultaat van herijking met de twee andere grote cultuurdecreten (Cultureel Erfgoeddecreet en het Decreet op het Sociaal-cultureel Volwassenenwerk). Het herijkingstraject is in 2020 opgezet vanuit het Departement CJM en beoogt een grotere afstemming en coherentie tussen deze drie cultuurdecreten op vlak van terminologie en procedurele aspecten. Het sectorspecifieke blijft een cruciaal gegeven: afstemming waar mogelijk, sectorspecifiek waar nodig, zoals voor de bepaling van specifieke subsidie-instrumenten, beoordelingscriteria, nodige expertises of specifieke commissies (Landschapscommissie, beoordelingscommissie Internationaal, ad-hoccommissies voor kunstinstanties en de aankoopcommissie voor de Collectie Vlaamse Gemeenschap). Dit traject is aangehaald in de Memorie van Toelichting bij het Kunstendecreet, pg.3.

Dit artikel somt de expertises op die aanwezig moeten zijn in de pool en bevat bepalingen over de benoeming van experts. Uit de pool van experts zullen zowel experts voor de beoordelingscommissies, de aankoopcommissie voor kunstankopen als de beoordelingscommissie Internationaal worden aangesteld. Indien mogelijk zal dit ook gebeuren voor de Landschapscommissie en de ad-hoccommissies voor de tussentijdse evaluatie in het kader van toezicht (bij deze laatste twee types commissies is ook een aanstelling buiten de pool mogelijk). De expertises worden generiek benoemd om alle nodige expertises te garanderen.

Art. 10. *Deontologische code en huishoudelijk reglement*, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid.

Art. 11. *Vergoedingen*, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid.

Art. 12. *Mandaat pool van experts, voorzitters en leden van adviescommissie kunsten*, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid.

Art. 13. *Samenstelling van beoordelingscommissies*, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid.

Art. 14. *Samenstelling beoordelingscommissie Internationaal*, delegatiegrond: KD art. 85, §2.

Art. 15. *Samenstelling adviescommissie kunsten*, delegatiegrond: KD art. 84.

Art. 16. *Samenstelling Landschapscommissie kunsten*, delegatiegrond: KD art. 82, derde lid en art. 86.

De minimum vijf experts die de Landschapscommissie uitmaken, hebben voor de uitvoering van hun taak een brede kennis en helikopterzicht over het kunstenlandschap nodig. Omdat niet gegarandeerd kan worden dat deze expertise aanwezig is in de pool én deze experts tegelijk niet betrokken mogen zijn bij het beoordelingsproces van de werkingssubsidies, is voorzien dat zij ook buiten de pool kunnen aangesteld worden. Het gaat om een éénmalige opdracht om de vijf jaar.

Het minimum van vijf experts is gekozen omdat er vijf disciplines zijn, ook al zullen deze experts géén discipline-experts zijn. Ze zullen vooral discipline-overschrijdend en functie-overschrijdend moeten kunnen reflecteren. Tegelijk geeft dit getal aan dat de Landschapscommissie in principe een beperkte groep is waarbij geen uitgebreide vertegenwoordiging van diverse kunstpraktijken wordt nagestreefd. Het gaat om een dynamische, gebalanceerde groep van kenners, die samen tot een coherente visie op het kunstenlandschap kunnen komen.

Art. 17. *beoordeling subsidievoorwaarden*, delegatiegrond: KD art. 13.

Art. 18. *functiespecifieke subcriteria*, delegatiegrond: KD art. 33 §2 en art. 56 §2.

De delegatie naar het uitvoeringsbesluit van de voorheen in het Kunstendecreet vastgelegde functiespecifieke subcriteria is een gevolg van het aangehaalde herijkingstraject en van de juridische toets van wat op welk niveau geregeld dient te worden. Ook in de andere cultuurdecreten wordt gewerkt met algemene criteria op niveau van het decreet en subcriteria die de criteria nader preciseren in het uitvoeringsbesluit. Ter aanduiding van dit onderliggende niveau en omwille van grotere consistentie tussen de cultuurdecreten werd het prefix 'sub' toegevoegd aan de bestaande term 'functiespecifieke criteria'.

De functiespecifieke subcriteria werden licht geredigeerd en bijgestuurd ten opzichte van de bestaande formulering, zodat ze toegepast kunnen worden voor de beoordeling van zowel projecten als werkingssubsidies. De kleine verschillen tussen beide in het huidige Kunstendecreet boden geen meerwaarde. Ook de terminologie gebruikt bij de verschillende functies werd onderling op elkaar afgestemd en de notie "beoogde" werd toegevoegd ter verduidelijking dat het project- of beleidsplan wordt beoordeeld en niet de bestaande werking (wat bij werkingssubsidies via een ander beoordelingscriterium aan bod komt).

Art. 19. *uitwerking beoordelingsmethodiek in draaiboek beoordeling*, delegatiegrond: KD art. 12, 2°.

Het draaiboek beoordeling is een toegankelijk en vlot leesbaar publiek document gericht aan de beoordelingscommissies dat alle informatie bundelt over het beoordelingsproces.

Waar zinvol kan de administratie in het draaiboek, naast een vertaling van de bepalingen uit het Kunstendecreet en het uitvoeringsbesluit, bijkomende verduidelijkingen of operationele afspraken opnemen zodat de experts volledig voorbereid en geïnformeerd hun opdracht kunnen uitvoeren. Het draaiboek wordt via de communicatiekanalen van de administratie bekend gemaakt en vormt samen met de regelgeving de basis voor de opleiding van de experts (zie artikel 13, §4).

Art. 20. *voorbereiding beslissing*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 21. *beslissingsbevoegdheid*, delegatiegrond: KD art. 20.

Art. 22. *mededeling beslissing*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 23-24. *uitbetaling van voorschotten en grensbedrag*, delegatiegrond: KD art. 14, §1, tweede lid en §2.

Art. 25. *Indiening verantwoording*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7° en art. 15, tweede lid.

De indiendatum voor het jaarlijkse verantwoordingsdossier bij een werkingssubsidie wordt verschoven van 31 maart (huidige regel, geldig tot en met werkingsjaar 2022) naar 31 mei.

Dit is een tegemoetkoming aan de kunstensector en maakt planlastverlaging mogelijk: er hoeft hierdoor geen verslag van de raad van bestuur meer opgestuurd te worden over de goedkeuring van het financieel jaarverslag (deze huidige bepaling is geschrapt, zie verantwoordingsdossier werkingssubsidie, art. 73). Dit verslag was nodig om de zekerheid te hebben dat de cijfers de reële eindcijfers zijn en niet nadien nog wijzigen. De datum van 31 mei komt meer overeen met de beheerscyclus van een organisatie en het moment dat de jaarrekening finaal moet vastgelegd zijn bij de boekhouding. Op dat moment bestaat er zekerheid over de cijfers en is het verslag van de raad van bestuur dus niet meer nodig om dat te bevestigen.

Art. 26. *Toezicht al dan niet met experts*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 8° en conform art. 15, zevende lid.

Dit artikel geeft de administratie de mogelijkheid om naargelang de situatie en rekening houdend met het idee van proportionaliteit bijkomende expertise te betrekken bij het toezicht. Dit kan bijvoorbeeld nuttig zijn bij de doorlichting van grotere kunstenuitvoeringsorganisaties of Kunstinstituten.

Art. 27-28. *Maximumbedrag beurzen*, delegatiegrond: KD art. 19, eerste lid, 1°.

De hier bepaalde forfaitaire bedragen zijn gebaseerd op de in 2019 ingevoerde praktijk van forfaitaire beurzen, waarbij kortlopende beurzen 5.000 of 10.000 euro bedroegen en de meerjarige beurzen 15-20-25-30.000 euro voor 1,5, 2 of 3 jaar.

In lijn met deze bestaande bedragen wordt de beurs opkomend talent forfaitair vastgelegd op 7.500 en de beurs bewezen talent op 12.000 per jaar.

Beurzen blijven een belangrijk subsidie-instrument om experiment en vrij artistiek initiatief zonder enig vooropgezet doel te ondersteunen, en dit blijft toegankelijk voor zowel opkomende talenten als bewezen talenten.

De huidige crisis heeft meer dan ooit aangetoond dat sociale bescherming van de kunstenaar van groot belang is. De Vlaamse Regering neemt dit ter harte en wil daarom het werken met beurzen in zijn juiste context plaatsen. Het werken met beurzen is immers niet zonder risico.

Een kunstenaar die beroep doet op beurzen kan geen sociale rechten opbouwen indien hij de belastingvrijstelling wil behouden. Dit komt omdat sociale rechten samenhangen met beroepsinkomsten of een verloning. Beroepsinkomsten worden belast. Daarom definieert het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 1992, afdeling V, art. 90, 2°, dat een beurs geen verloning of beroepsinkomst mag inhouden om als 'diverse inkomst' te kunnen gelden. Diverse inkomsten zijn vrijgesteld van belastingen. Beurzen hoeven daarom, indien ze zich houden aan de voorwaarden, niet in de belastingaangifte opgenomen te worden, zoals Cultuurloket en Literatuur Vlaanderen adviseren.

Een kunstenaar die zijn beurs toch laat uitbetalen aan een rechtspersoon om sociale rechten te kunnen opbouwen maakt zichzelf dus belastingplichtig. Om deze situaties te vermijden is het in het nieuwe Kunstendecreet niet langer mogelijk voor kunstenaars om een beurs aan een rechtspersoon te laten uitbetalen. Dit is wel mogelijk bij projectsubsidies.

Ook voor zelfstandige kunstenaars stelt zich de kwestie rond belastingvrijstelling bij beurzen: de beurs verschijnt in hun boekhouding naast inkomsten uit facturen. De zelfstandige kunstenaar kan aan de Belastinginspectie niet uitleggen waarom de beurs géén beroepsinkomst zou zijn en wordt vervolgens belast.

De Vlaamse overheid kan dus enkel trachten de regelgeving zodanig op te maken dat aan alle voorwaarden voor belastingvrijstelling, bepaald in het WIB van 1992, art. 90, 2° en het bijhorend KB van 27 augustus 1993, art. 53, is voldaan, zoals nu gebeurt door een beurs niet actief uit te betalen aan derden. De kunstenaar kan na ontvangst van de beurs hier wel nog steeds zelf voor kiezen.

Een beurs kan, vanuit het oogpunt van sociale rechten, wel nog verantwoord zijn indien de aanvrager een andere belastbare beroepsactiviteit heeft waarmee sociale rechten worden opgebouwd en de beurs louter een aanvullend budget betekent. Dit is dikwijls het geval bij individueel creërende kunstenaars zoals beeldende kunstenaars en auteurs die naast hun kunstpraktijk een andere deeltijdse job hebben.

Het nieuwe Kunstendecreet en het voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit schuiven de projectsubsidie naar voor als mogelijk alternatief voor kunstenaars omdat daarbij alle kosten kunnen begroot worden, ook loonkosten. De projectsubsidie kan uitbetaald worden aan een rechtspersoon die vervolgens de sociale lasten draagt bij verloning van de kunstenaar. Projecten zijn onbeperkt in bedrag en aantal toekenningen en kunnen ook worden aangevraagd door instromende, pas-afgestudeerde kunstenaars. De projectsubsidie met functie 'ontwikkeling' vraagt geen concrete output, wel een visie op een beoogd resultaat of einddoel.

De uiteindelijke keuze om te werken via ofwel een beurs ofwel een projectsubsidie is de verantwoordelijkheid van de kunstenaar. Zoals ook gesteld door het Cultuurloket is het meer dan ooit zaak dat de kunstenaar zich bewust wordt van zijn socio-economische situatie en geïnformeerd een keuze maakt.

Het Kunstendecreet is slechts één van de manieren om te werken aan sociale bescherming en correcte vergoeding voor de kunstenaar, andere sleutels liggen in gesprekken op het federale niveau over het kunstenaarsstatuut en in verdere sensibilisering.

Art. 29. *Indiendata beurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Er worden twee indiendata per jaar voorzien voor beurzen, gelijktijdig met de projecten (zie artikel 34), zodat de beoordeling van beurzen en projecten grotendeels gelijktijdig en indien mogelijk door dezelfde beoordelingscommissies kan gebeuren, een uitdrukkelijke vraag van de kunstensector.

Eénmaal per vijf jaar wordt de indiendatum voor beurzen en projecten van 15 maart verschoven naar 15 mei om een bottle-neck probleem met de beoordelingsprocedure voor werkingssubsidies te vermijden.

Art. 30-31. *inhoud aanvraagdossier beurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Het punt 5° verwijst naar bijkomende informatie die via de webtoepassing (KIOSK) kan opgevraagd worden met het oog op de verduidelijking van de aanvraag of om de organisatie van de beoordeling te faciliteren, bijvoorbeeld door de aanduiding van een voorkeur voor een beoordelingscommissie. Het gaat om eenvoudig aanvinkbare of korte invulbare velden, die de planlast niet verhogen.

Art. 32. *beslissingstermijn beurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 33. *inhoud verantwoordingsdossier beurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°.

Het principe dat reeds bestond bij het eerste Kunstendecreet dat de verantwoording van een beurs louter uit een inhoudelijk verslag bestaat, blijft behouden.
Wel wordt voorzien dat er een aantal beperkte gegevens kunnen opgevraagd worden met het oog op beleidsevaluatie en monitoring.

Art. 34. *Indiendata projecten*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Omwille van de duidelijkheid en continuïteit worden de bestaande indiendata voor projecten behouden.

Net zoals bij beurzen wordt éénmaal om de vijf jaar een uitstel van de indiendatum van 15 maart naar 15 mei voorzien om een bottle-neck probleem met de beoordelingsprocedure voor werkingssubsidies te vermijden (zie artikel 29).

Art. 35. *inhoud aanvraagdossier projecten*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 36. *nadere bepaling correcte vergoedingen, fair practices en integriteit als beoordelingscriterium*, delegatiegrond: KD art. 33, §3.

Correcte vergoedingen maken deel uit van de principes van fair practices. Alle aanvragers van projectsubsidies en werkingssubsidies dienen zich in hun aanvraag te engageren om de principes van fair practices en integriteit toe te passen.

De graad van toepassing varieert naargelang de schaalgrootte van de aanvrager en de subsidieduur. De bepalingen komen terug bij werkingssubsidies voor één of meerdere beleidsperioden in artikel 66.

Art. 37. *beslissingstermijn projecten*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 38. *inhoud verantwoordingsdossier projecten*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°.

De financiële verantwoording van projectsubsidies tot 15.000 euro gebeurt via een verklaring op erewoord. Dit principe uit het BVR van 2018 wordt hier verdergezet, al dient te worden opgemerkt dat dit de datamonitoring op deze subsidies verhindert. Het gaat om 40 dossiers op 156 of 25% van de toegekende projectsubsidies op begrotingsjaar 2020 (2e ronde 2019+1^e ronde 2020, dus pré-Corona). Dit vertegenwoordigt 6,30% van het projectbudget.

Art. 39. *nadere bepaling fair practices en integriteit als subsidievereiste*, delegatiegrond: KD art. 15, vijfde lid.

De administratie controleert de subsidievereisten, vermeld in artikel 15 van het Kunstendecreet, na indiening van de verantwoording. Wanneer niet voldaan is aan de subsidievereisten kan er een proportionele maatregel worden opgelegd zoals bepaald in artikel 16 van het Kunstendecreet. De toepassing van fair practices en integriteit is een subsidievereiste. Dit artikel 39 verduidelijkt dat hieraan kan worden voldaan door het nakomen van de engagementen opgenomen bij de aanvraag (zie artikel 36).

Art. 40. *maximumbedrag residentiebeurs*, delegatiegrond: KD art. 19, eerste lid, 2°.

Het maximumbedrag voor de residentiebeurs is gebaseerd op de huidige toegekende residentietoelagen die slechts uitzonderlijk meer dan 10.000 euro bedragen.

Art. 41. *maximum aantal residentiebeurzen per residentieplek*, delegatiegrond: KD art. 35, eerste lid.

Art. 42. *maximum aantal residentiebeurzen per jaar*, delegatiegrond: KD art. 35, tweede lid.

Art. 43. *Indiendata residentiebeurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 44. *inhoud aanvraagdossier residentiebeurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 45. *residentiebeurzen binnen domein Literatuur Vlaanderen*, delegatiegrond: KD art. 34, tweede lid.

Art. 46. *inhoud samenwerkingsovereenkomst met buitenlandse residentieplekken*, delegatiegrond: KD art. 36, tweede lid.

Art. 47. *in aanmerking komende kosten bij residentiebeurzen*, delegatiegrond: KD art. 39.

Art. 48. *beslissingstermijn residentiebeurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 49. *inhoud verantwoordingsdossier residentiebeurzen*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°.

Art. 50. *maximumbedrag tegemoetkoming voor internationale presentatiemomenten (TIP)*, delegatiegrond: KD art. 19, 3° en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), artikel 20.

Art. 51. *in aanmerking komende kosten bij TIP*, delegatiegrond: KD art. 41, tweede lid.

Art. 52. *Indiendata TIP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 53. *inhoud aanvraagdossier TIP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 54. *beslissingstermijn TIP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 55. *inhoud verantwoordingsdossier TIP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°.

Art. 56. *maximumbedrag internationaal presentatieproject (IP)*, delegatiegrond: KD art. 19, tweede lid, 2°.

Het maximumbedrag voor een IP is gebaseerd op de bedragen die tussen 2016-2020 zijn toegekend aan buitenlandse presentatieplekken, een subsidielijndie die is vervangen door het nieuwe instrument IP.

Art. 57. *in aanmerking komende kosten bij IP*, delegatiegrond: KD art. 44, tweede lid.

Art. 58. *wijze van bepaling prioritaire regio's en landen*, delegatiegrond: KD art. 47, tweede lid.

Art. 59. *Indiendata internationale presentatieprojecten (IP)*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 60. *inhoud aanvraagdossier IP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 61. *beslissingstermijn IP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°.

Art. 62. *inhoud verantwoordingsdossier IP*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°.

Art. 63. *Grensbedrag voor combinatie werkingssubsidie met TIP of IP*, delegatiegrond: KD art. 11, §2, tweede lid.

Dit grensbedrag is een verhoging van de bestaande drempel van 300.000 euro die sedert het Kunstendecreet van 2004 niet meer was aangepast.

Art. 64. *inhoud aanvraagdossier werkingssubsidie*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 1°.

Art. 65. *Nadere bepaling van de toelichting bij de aanvraag voor werkingssubsidie*, delegatiegrond: KD art. 12, 2° en tweede lid.

Het belangrijkste principe voor de toelichting ligt in het digitale contactmoment tussen aanvrager en alle experts die de aanvraag zullen beoordelen, op het moment van de beoordeling. Een aanvrager kan meer dan één persoon afvaardigen als haar vertegenwoordiger tijdens dit contactmoment. In het draaiboek beoordeling zal het maximum aantal worden vastgelegd. Deze optie is verkozen boven een opgenomen video of een gesprek op voorhand met een deel van de beoordelingscommissie, omdat dit minder interactie zou opleveren en meer tijd zou vragen. Alle fasen van de beoordeling dienen zo efficiënt mogelijk te gebeuren aangezien de volledige beoordelingsprocedure twee maanden korter is dan bij de vorige structurele ronde in 2016 voor de werkingssubsidies 2017-2021 (2022).

Art. 66. §1 *nadere bepaling goed bestuur, correcte vergoeding kunstenaars, fair practices en integriteit als beoordelingscriterium bij WS voor één beleidsperiode*, delegatiegrond: KD art. 56, §1, 2°, b) en c)

Art. 66. §2 *nadere bepaling goed bestuur, correcte vergoeding kunstenaars, fair practices en integriteit als beoordelingscriterium bij WS voor twee beleidsperiodes en Kunstinstellingen*, delegatiegronden: KD art. 56, §1, 2°, b) en c), art. 59, eerste lid, 3°, a) en art. 63, 7° en 8°.

De term 'vertrouwenspersoon' is een beschermde term en houdt een specifieke opleiding in. Deze persoon kan zowel binnen als buiten de organisatie worden aangeduid. Organisaties zijn echter niet wettelijk verplicht een vertrouwenspersoon aan te stellen. Daarom wordt het aanduiden van een vertrouwenspersoon als een te onderzoeken optie naar voor geschoven.

Art. 67. *timing versturen voorlopig advies naar aanvrager met het oog op repliekmogelijkheid*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 2° en tweede lid.

De opgenomen termijn betekent concreet dat de voorlopige adviezen over de werkingssubsidies 2023-2027 eind maart 2022 aan de aanvrager zullen bezorgd worden.

Art. 68. *inhoud en behandeling van repliek*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 2° en tweede lid.

Art. 69. *definitief advies*, delegatiegrond: KD art. 12., eerste lid, 2°

Art. 70. *ontwerp van beslissing naar minister*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°

Art. 71. *voorstel van beslissing naar Vlaamse Regering*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 3°

Art. 72. *aanpassing beleidsplan in geactualiseerd beleidsplan*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 4°

Art. 73. *inhoud verantwoordingsdossier werkingssubsidie*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 7°

Art. 74. *toezicht op verantwoording werkingssubsidie*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 8°

Art. 75. *toezicht op goed bestuur, fair practices en integriteit bij werkingssubsidie*, delegatiegrond: KD art. 12, eerste lid, 8°

Art. 76. *minimum % eigen opbrengsten en vergoeding medewerkers en kunstenaars*, delegatiegrond: KD art. 15, zesde lid, 3°

De minimumpercentages voor de eigen opbrengsten zijn overgenomen uit het bestaande BVR van 2018.

Het minimumpercentage voor de vergoeding van medewerkers is overgenomen uit het gewijzigd BVR bij het Kunstendecreet van 2004 dat geldig was van 2010 tot 2014. Dit percentage was in het BVR bij het Kunstendecreet van 2013 en het herziene BVR van 2018 niet meer nader bepaald. Omwille van het belang van correcte vergoeding en de bijkomende aandacht voor fair practices en de zorg voor de kunstenaar is de bepaling heropgenomen.

Art. 77. *reserve regels voor werkingssubsidies*, delegatiegrond: KD art. 54, tweede lid.

Het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 2019 (BVCO) wordt gevolgd voor organisaties die een werkingssubsidie aanvragen.

Maximaal 20% van het op jaarbasis toegewezen subsidiebedrag kan worden aangewend voor de aanleg van reserves, opgebouwd met werkingssubsidie. De totale gecumuleerde reserves kunnen maximaal 50% van het subsidiebedrag van de laatst gesubsidieerde werkingsperiode bedragen. Dus maximaal 50% van het jaarlijkse subsidiebedrag mag worden overgedragen naar de volgende beleidsperiode.

In het jaarlijkse financiële toezicht worden deze percentages gecontroleerd. In geval van overschrijding, wordt het overeenkomstig deel van de met werkingssubsidie opgebouwde reserve teruggevorderd.

Enkel indien de organisatie in haar aanvraag voor werkingssubsidie motiveert dat een afwijking noodzakelijk is om haar specifieke werking te kunnen realiseren, kan de minister een voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering om de voorgestelde afwijking te volgen.

Een afwijking van de generieke reserve regels kan nodig zijn gezien de uitgaven van bepaalde kunstenuorganisaties jaar per jaar sterk kunnen fluctueren afhankelijk van de werkvorm (o.a. bij festivals en grote meerjarige producties).

Art. 78. *bestedingsplan bij niet-verderzetten van werkingssubsidie of stopzetten erkenning*, delegatiegrond: KD art. 54, tweede lid.

Art. 79. *maatregelen bij niet-goedkeuring bestedingsplan*, delegatiegrond: KD art. 54, tweede lid.

Art. 80. *nadere bepaling van de bijkomende subsidievoorwaarden voor kunstorganisaties die een aanvraag doen voor een werkingssubsidie voor twee beleidsperiodes*, delegatiegrond: KD art. 58, tweede lid.

Art. 81. *overgangsmaatregel bij intrekking van de erkenning van een kunstinstelling*, delegatiegrond: KD art. 64, tweede lid.

Deze bepaling is overgenomen uit het bestaande BVR van 2018 en voorziet een geleidelijke subsidie-overgang bij intrekking van een erkenning van een kunstinstelling.

Art. 82-85. *Slotbepalingen waaronder de inwerkingtreding.*

De inwerkingtreding is net zoals voor het Kunstendecreet voorzien op 1 januari 2022, met uitzondering van de artikelen die te maken hebben met definities, samenstelling van de pool, beoordeling en werkingssubsidies, met het oog op de indiendatum van 1 december 2021 voor aanvragen van werkingssubsidies in het kader van het nieuwe Kunstendecreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit heeft op zich geen budgettaire impact. Het maximale bedrag dat in het betreffende jaar kan worden aangewend voor de uitvoering van het nieuwe Kunstendecreet en het voorliggend ontwerp van besluit wordt bepaald in de uitgavenbegroting van de Vlaamse Regering, die het Vlaams Parlement jaarlijks goedkeurt.

De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 10 april 2021.
Het begrotingsakkoord werd verleend op 21 mei 2021.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit heeft geen weerslag op de personeelsbehoeften en/of-budgetten van de Vlaamse overheid. Integendeel: er wordt een werklastvermindering beoogd door optimalisering van de digitalisering en meer risico-gedreven en steekproefsgewijze toezichtsprocedures.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van uitvoeringsbesluit heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen of op Brussel.

4. VERDER TRAJECT

Eind juni 2021 heeft de administratie de kunstensector geïnformeerd en de sjablonen en een dummyversie van de nieuwe online aanvraagtool KIOSK verschaft zodat kunstenuorganisaties tijdig hun aanvraag kunnen voorbereiden voor werkingssubsidies (2023-2027), in te dienen op uiterlijk 1 december 2021.

In november 2021 worden de experts aangesteld voor de beoordeling van de nieuwe aanvragen in het kader van het vernieuwde Kunstendecreet. Met het oog op een afgestemde beoordelingsmethodiek zal de administratie een 'draaiboek beoordeling' opmaken in samenwerking met de adviescommissie Kunsten. Aan de experts worden opleidingen aangeboden zodat ze geïnformeerd aan hun beoordelingswerk kunnen beginnen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Kunstendecreet van 23 april 2021.

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Jan JAMBON

bijlagen:

1. Ontwerp van besluit
2. Advies Raad van State